

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2002-1940

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Kuurne, Kaisa			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Vapauden lumo ja vastuun taakka: Perheen perustaminen pidentyneen nuoruuden kulttuurissa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2002-12-02	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 123 + 4
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tämä on tutkimus siitä, miksi perheen perustaminen ei tässä kulttuurissa houkuttele alle kolmikymppisiä nuoria aikuisia. Tarkastelen perheen perustamista koskevaa ajatusmaailmaa ja kulttuuriympäristöä nuoruuden pidentymisen, aikuistumisen, perhettä koskevien uhkakuvien ja vastakohtaisuuden näkökulmista. Ennen varsinaiseen tutkimustehtävään tarttumista taustoitan tutkimaani ilmiötä erilaisin tilastollisin indikaattorein.</p> <p>Tutkimuksessa käytetään kolmea empiiristä aineistoa. Kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohdaksi olen rekisteriaineistoon perustuen tehnyt logistisen regressioanalyysin, jonka tarkoituksena oli löytää se sosiaalinen ryhmä, jonka jäsenet kaikkein yleisimmin pitkittävät perheen perustamista. Tilastollisen analyysin tulosten perusteella kiinnostavimmaksi ryhmäksi muodostui koulutetut ja naimattomat alle kolmikymppiset naiset ja miehet, joiden joukosta etsin haastateltavani. Tutkimuksen pääaineisto muodostuu neljästä ryhmähaastattelusta, jossa kussakin on haastateltu neljää henkilöä (kahta naista ja kahta miestä). Sivuaineistoksi olen keväällä 2002 kerännyt Helsingin Sanomista asiantuntijoiden ja tavallisten kansalaisten käymää julkista keskustelua perheestä. Kvalitatiivisten aineistojen analyysissa käytetty menetelmä perustuu tekstianalyysiin, ryhmähaastatteluaineiston analyysiin olen paikka paikoin lainannut välineitä keskustelunalyysista.</p> <p>Tutkimus osallistuu yhteiskunnan yksilöllistymistä ja riskitietoisuutta koskeviin sosiologisiin keskusteluihin. Keskeisimpinä lähteinä ovat U. Beckin & E. Beck-Gernsheimin, A. Giddensin, Z. Baumanin, D. Riesmanin sekä F. Furedin sosiologiset kirjoitukset. Nuoruuden pidentymisen tarkastelussa keskeiseksi käsitteeksi nousee vapaus, jonka eri ulottuvuuksia analysoin suhteessa perheen perustamiseen. Aikuisuus määrittyy nuoruuden vastakohdaksi, jota luonnehtii vastuu toisesta. Nuoruuden ja aikuisuuden rajapyykinä toimii haastateltavien omaan jäsennykseen perustuen perheen perustaminen, jolla viitataan lasten hankkimiseen. Perhettä koskevia uhkakuvia analysoin riskitietoisuuden käsitteen avulla. Tutkimuksen keskeisimmät tulokset liittyvät sekä nuoruuden että vanhemmuuden luonteeseen. Nuoruuden vapaus mahdollistaa erilaisten kokemusten ja elämysten hankkimisen, mikä houkuttaa nuoruuden pidentymiseen. Mutta tutkimus paljastaa, että vapaudesta on myös tullut uusi nuoruutta koskeva normi. Perhe ei pidentyneen nuoruuden kulttuurissa kuulu alle kolmikymppisten elämään, koska nuoruutta kuuluu elää vailla pysyviä sidoksia. Perheen perustaminen myöhentyy myös siksi, että aikuistuminen on ambivalentti prosessi. Nuoruudesta tulee ”aikalisä”, jolloin refleksiivisesti valmistaudutaan kantamaan vastuuta. Perhe on uhka kahdessa mielessä. Vanhemmuus uhkaa individualistista elämää: omaa vapautta, parisuhdetta sekä työssä viihtymistä ja pärjäämistä. Toisaalta vanhemmaksi ryhtyminen tarkoittaa nykyisessä ilmapiirissä epäonnistumisen riskiä. Tutkimuksen keskeinen tulos on, että nuoruus pidentyy yllättäen myös familistisista syistä, joiden keskiössä on lapsen paras. Vanhemmaksi ei siis lapsenkaan tähden kannata ryhtyä ennen kuin tuntuu siltä, että on ”oikea aika”. Oikeanlainen tunne ratkaisee aikuistumisen ambivalenssin ja rohkaisee ottamaan vastuun lapsesta epäonnistumisen mahdollisuudesta huolimatta.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords nuoruus aikuistuminen perheen perustaminen vanhemmuus vapaus vastuu riski			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			